

SYLABUS

Názov predmetu:	Vyšetrovacie metódy v toxikológii	Kód:	KPLaKT/VMT _{tox-LM/23}
Študijný program:	<i>Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve</i>	Obdobie štúdia:	<i>4. semester</i>
Hodnotenie predmetu:	<i>skúška</i>	Záväznosť predmetu:	<i>povinný</i>
Rozsah výučby:	<i>2 h. prednášky a 3 h. cvičenia / týždeň</i>		<i>spolu 70 hodín</i>

Pracovisko: Klinika pracovného lekárstva a klinickej toxikológie UPJŠ LF a UNLP

Týždeň	Prednášky	Cvičenia
1.	Laboratórna diagnostika v pracovnom lekárstve	<p>Laboratórna diagnostika v pracovnom lekárstve</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zásady správneho odberu biologického materiálu - prehľad skúmaviek a odberových súprav • Transport a uchovávanie biologického materiálu za definovaných podmienok • Interakcia chemickej látky s organizmom • Biotransformácia chemickej látky - metabolizmus xenobiotík • Účinky chemickej látky na organizmus • Biologické expozičné testy v pracovnom lekárstve • Laboratórna diagnostika v priemyselnej toxikológii • Preanalytická fáza laboratórnej diagnostiky - mimolaboratórna • Preanalytická fáza laboratórnej diagnostiky - laboratórna • Selektívna príprava vzorky biologického materiálu v priemyselnej toxikológii • Analytická fáza laboratórnej diagnostiky • Prehľad metodík toxikologického laboratória • Postanalytická fáza laboratórnej diagnostiky • Interpretácia laboratórných nálezov
2.	Validačné charakteristiky analytických metód	<p>Validačné charakteristiky analytických metód</p> <p>Validačné charakteristiky HPLC metódy - výkonnostné parametre analytickej metódy potvrdenie jej identity a špecifickosti + validačné parametre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dynamický merací rozsah a linearita, kalibračná závislosť a jej vyjadrenie - rovnica regresnej závislosti, • LOD a LOQ, • presnosť, • správnosť, • výťažnosť metódy, • robustnosť zvolenej HPLC metódy • Interné a externé hodnotenie kvality – IQC a EQC v toxikologickom laboratóriu, ich význam a frekvencia v laboratórnej praxi

3.	Optické metódy stanovenia Ťažké kovy - spektrofotometrické metódy stanovenia	Optické metódy stanovenia Ťažké kovy - spektrofotometrické metódy stanovenia Stanovenie medi v sére u pacientov s chorobami pečene <ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika vyšetrovaného biologického materiálu • Funkcia a metabolizmus medi • Optické metódy stanovenia medi • Charakteristika objektu skúmania, odber biologického materiálu • Pracovný postup – diagnostický set firmy DIALAB, so spektrofotometrickou koncovkou • Použité metódy vyhodnotenia a interpretácia výsledkov
4.	Optické metódy stanovenia Stanovenie kreatinínu v moči spektrofotometricky <i>Jaffého reakciou</i>	Optické metódy stanovenia Stanovenie kreatinínu v moči spektrofotometricky <i>Jaffého reakciou</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pracovný postup, vrátane kalibrácie metódy – so spektrofotometrickou koncovkou • Vyhodnotenie a interpretácia výsledkov
5. 6.	Vysokoučinná kvapalinová chromatografia HPLC / Fluorescenčná detekcia Stanovenie 1-hydroxypyrenu, markera expozície polycyklickým aromatickým uhl'ovodíkom	Vysokoučinná kvapalinová chromatografia HPLC / Fluorescenčná detekcia Stanovenie 1-hydroxypyrenu, markera expozície polycyklickým aromatickým uhl'ovodíkom <ul style="list-style-type: none"> • Polycyklické aromatické uhl'ovodíky (PAU) • Biotransformácia PAU • 1-hydroxypyren (1-HOP) • Výber optimálnej metódy stanovenia 1-HOP v moči • Preanalytická fáza stanovenia, dekonjugácia metabolitu • Odber a príprava vzorky moču • Chromatografická analýza 1-HOP • Validačné charakteristiky metódy
7. 8.	Vysokoučinná kvapalinová chromatografia HPLC / PDA detekcia Stanovenie kyseliny trans, trans-mukonovej ttMA, markera expozície benzénu	Vysokoučinná kvapalinová chromatografia HPLC / PDA detekcia Stanovenie kyseliny trans, trans-mukonovej ttMA, markera expozície benzénu <ul style="list-style-type: none"> • Biotransformácia benzénu • Výber optimálnej HPLC metódy stanovenia ttMA v moči • Preanalytická fáza stanovenia a príprava vzorky biologického materiálu • SPE extrakcia – postup prevedenia • Typy extrakčných SPE kolóniek • Chromatografická analýza markera biologických expozičných testov

<p>9. 10.</p>	<p>Vysokoúčinná kvapalinová chromatografia HPLC / PDA detekcia Stanovenie neuroleptík olanzapínu a risperidónu v plazme s použitím kitu</p>	<p>Vysokoúčinná kvapalinová chromatografia HPLC / PDA detekcia Stanovenie neuroleptík olanzapínu a risperidónu v plazme s použitím kitu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Therapeutic drug monitoring (TDM), jeho úloha a ciele • Olanzapín, risperidón -antipsychotiká, neuroleptiká určené na Th akútnych i chronických psychóz • Účinky antipsychotík • Výber optimálnej metódy stanovenia olanzapínu a risperidónu v plazme • HPLC chromatografická analýza s použitím kitu • Interpretácia výsledkov stanovenia • Kazuistika intoxikácie neuroleptikami
<p>11. 12.</p>	<p>Plynová chromatografia GC s detekciou plameňovo-ionizačným detektorom FID, s využitím head – space</p>	<p>Plynová chromatografia GC s detekciou plameňovo-ionizačným detektorom FID, s využitím head – space Stanovenie kyseliny mravčej v moči metódou GC pri intoxikácii metanolom alebo formaldehydom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plynová chromatografia GC s detekciou plameňovo-ionizačným detektorom FID, s využitím head – space • Esterifikácia kyseliny mravčej v uzavretom systéme a analýza rovnovážnej plynnej fázy nad reakčnou kvapalinou
<p>13.</p>	<p>Elektrochemické metódy stanovenia Ťažké kovy - polarografické metódy stanovenia</p>	<p>Elektrochemické metódy stanovenia Ťažké kovy - polarografické metódy stanovenia Stanovenie toxických kovov – stanovenia olova Pb v krvi, moči elektrochemicky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riziko expozície olova • Biotransformácia olova • Toxický účinok olova • Klinický obraz intoxikácie olovom • Analytické metódy stanovenia olova • Elektrochemické stanovenie olova • Polarografické stanovenie olova • Biologické expozičné testovanie v krvi a moči; metabolity • Biologické smerné hodnoty (BSH), interpretácia, legislatíva
<p>14.</p>	<p>Zápočtový týždeň</p>	

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

I. Úspešné absolvovanie praktických cvičení:

- Povinná účasť na praktických cvičeniach, možné 2 absencie
- Vypracovanie písomných protokolov v priebehu semestra
- Vedomosti preukázané počas praktických cvičení zhodnotí príslušný vyučujúci

II. Úspešné absolvovanie predmetu:

- Úspešné absolvovanie praktických cvičení
- Záverečným hodnotením je výsledok skúšky
- Skúška ústnou formou

Doplňujúca literatúra:

1. SUCHÁNEK, M. 1999. *Kvalimetrie. 9. Vhodnost analytických metod pro daný účel.* Praha: Eurachem - ČR, 1999. ISBN 80-901868-4-X.
2. ZÍMA, T. a kol. 2013. *Laboratorní diagnostika.* 3. vyd. Praha: Vydavatelství Galén, 2013. ISBN 978-80-7492-062-2.
3. LÜLLMANN, H., MOHR, K., WEHLING, M. *Farmakologie a toxikologie.* 2. vyd. Praha : Grada, 2004. ISBN 80-247-0836-1.